

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3115/2020
17.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Бранка Станића, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Јована Шубарић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради исплате накнаде, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1409/20 од 24.06.2020. године, у седници одржаној 17.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1409/20 од 24.06.2020. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1409/20 од 24.06.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2135/17 од 10.12.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев да се тужена обавезе да тужиоцу на име неисплаћене разлике између износа накнаде зараде примљене за време привременог удаљења са рада и пуног износа основне зараде исплати:

-за јул 2014. године износ од 12.079,57 динара, са законском затезном каматом од 25.08.2014. године до исплате,

-за август 2014. године износ од 18.521,99 динара са законском затезном каматом од 25.09.2014. године до исплате,

-за септембар 2014. године износ од 18.521,99 динара са законском затезном каматом од 24.10.2014. године до исплате,

-за октобар 2014. године износ од 18.521,99 динара са законском затезном каматом од 25.11.2014. године до исплате,

-за новембар 2014. године износ од 16.669,79 динара са законском затезном каматом од 25.12.2014. године до исплате,

-за децембар 2014. године износ од 16.669,79 динара са законском затезном каматом од 26.01.2015. године до исплате и

-за јануар 2015. године износ од 15.912,07 динара са законском затезном каматом од 25.02.2015. године до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2135/17 од 10.12.2019. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу на име неисплаћене разлике између износа накнаде зараде примљене за време трајања привременог удаљења са рада и пуног износа основне зараде исплати појединачно означене месечне износе са законском затезном каматом ближе означено у том ставу изреке. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 112.445,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1409/20 од 24.06.2020. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда, а ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене са захтевом за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене ради тумачења одредби материјалног права о праву запосленог на разлику између исплаћене накнаде за време удаљења са рада и пуног износа зараде, у вези са исходом дисциплинског поступка вођеног због тешке повреде службене дужности.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању против тужиоца је покренут дисциплински поступак због основане сумње да је извршио тешку повреду службене дужности, закључком начелника Полицијске управе у Шапцу од 11.07.2014. године. Истог дана донето је решење којим се тужилац распоређен на радно место ... – ... у Одељењу за ... ПУ Шабац, привремено удаљује из Министарства унутрашњих послова од 11.07.2014. године до окончања дисциплинског поступка, с тим што за време трајања удаљења запослени има право на накнаду у висини 1/2 плате. Решењем дисциплинског старешине ПУ Шабац од 26.11.2014. године, тужилац је оглашен

одговорним за тешку повреду службене дужности из члана 157. став 1. тачка 7. Закона о полицији због чега је изречена дисциплинска мера новчане казне у висини од 40% од месечне плате запосленог у времену од 3 месеца. Решењем дисциплинске комисије од 26.12.2014. године, одбијен је као неоснован приговор тужиоца поднет на решење дисциплинског старешине и побијано решење је потврђено. Решењем МУП-а Полицијске управе у Шапцу, тужилац је враћен на рад и распоређен на радно место ... – ... у Одељењу за ... ПУ Шабац у свом звању од 30.01.2015. године. Вештачењем је утврђена разлика између износа пуне основне зараде и исплаћене накнаде тужиоцу у периоду од 11.07.2014. до 30.01.2015. године (привремено удаљење из службе) у укупном износу од 116.897,19 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да тужилац има право на исплату разлике између износа основне зараде и исплаћене накнаде у периоду привременог удаљења из службе, иако је у дисциплинском поступку оглашен одговорним за тешку повреду службене дужности јер му ово право припада на основу члана 169. тачка 2. Закона о раду, с обзиром да тужиоцу није престао радни однос, што значи да удаљење није било оправдано нити има основа за исплату накнаде зараде у умањеном износу.

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених судова је засновано на погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 169. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/2005, 54/2009, 32/2013) која је важила у време доношења решења о привременом удаљењу из службе, до измене („Службени гласник РС“ број 75/14 од 21.07.2014. године), запосленом за време привременог удаљења са рада, у смислу чланова 165. и 166. овог закона, припада разлика између износа накнаде зараде примљене по основу члана 168. овог закона и пуног износа основне зараде ако запосленом не престане радни однос у смислу члана 179. тачка 2) до 4) овог закона. Смисао наведене одредбе треба тумачити у контексту преосталих одредаба Закона о раду на које својом садржином упућује и одредаба тада важећег Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 101/05, 63/09 и 92/11) на основу којих је против тужиоца вођен и окончан дисциплински поступак за тешку повреду службене дужности.

На основу тада важећих одредаба Закона о раду, пре доношења решења о отказу уговора о раду ако је запослени учинио повреду радне обавезе, послодавац је дужан да га писмено упозори о томе и остави рок у коме запослени има право да се изјасни (најмање пет радних дана од дана достављања упозорења). Такође, послодавац је дужан да упозорење достави на мишљење синдикату, који је дужан да се на исто изјасни у истом року. У неким случајевима постоји опасност да дође до тежих последица ако запослени остане на раду, па је омогућено послодавцу да запосленог привремено удаљи са рада ако је природа повреде радне обавезе, односно кршења радне дисциплине, или понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца пре истека наведених рокова из члана 180. став 1. и 181. став 2. овог закона (члан 165 став 2.). По истеку рокова за спровођење отказног поступка, послодавац може да донесе решење о отказу уколико за то постоје оправдани разлози из члана 179. тачка 2) – 4). Удаљење из чл. 165. овог Закона може да траје најдуже три месеца, а по

истеку тог периода послодавац је дужан да запосленог врати на рад или да донесе решење о отказу уговора о раду.

Са друге стране у члану 165. наведеног Закона о полицији, прописани су разлози и поступак привременог удаљења из службе, тако што се запослени у министарству може привремено удаљити са рада, поред осталог, када је против њега покренут дисциплински поступак због тешке повреде службене дужности уколико би његово присуство на раду штетило интересима службе и у том случају удаљење може трајати до правноснажног окончања дисциплинског поступка. Запослени за то време има право на накнаду у висини 1/2 плате, односно 2/3 плате ако једини издржава породицу. За разлику од тада важећих одредаба Закона о раду који изричито не врши градацију на теже и лакше повреде радних обавеза, Закон о полицији прави разлику лакших и тешких повреда службене дужности за које полицијски службеници и други запослени у Министарству одговарају дисциплински (чланови 156. и 157.). Као дисциплинска мера за тешке повреде службене дужности није предвиђен само престанак радног односа, већ и новчана казна, распоређивање на друго радно место и условни престанак радног односа, како је то прописано у члану 159. наведеног закона.

Како је тужилац привремено удаљен из службе и по окончању дисциплинског поступка враћен на рад, у овом случају се ради о праву на разлику између исплаћене накнаде зараде и пуног износа зараде која се остварује када се испостави да је удаљење било неосновано. То је случај када се дисциплински поступак оконча обустављањем или ослобађањем запосленог одговорности, као и када је запослени оглашен кривим, али му буде изречена дисциплинска мера која се изриче за лакше повреде службене дужности (члан 158.), с обзиром да је удаљење могуће само у случају да је дисциплински поступак покренут због теже повреде службене дужности. Тужилац је у окончаном дисциплинском поступку оглашен одговорним за тешку повреду службене дужности и изречена му је новчана казна (40% од месечне плате у времену од 3 месеца), као једна од мера предвиђених за тешке повреде службене дужности (члан 159. став 1. тачка 1. Закона о полицији), па зато нема право на тражену разлику, будући да привремено удаљење са рада није било неосновано.

Поред тога, по члану 125. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ број 79/05 ... 104/09) на чију примену упућује члан 169. наведеног Закона о полицији, Република Србија одговара за штету проузроковану државном службенику на раду или у вези са радом према општим правилима облигационог права. Да би се за проузроковану штету одговарало по правилима о грађанској одговорности, ма које врсте, потребно је да је штета проузрокована противправно што је општи услов за грађанско-правну одговорност и без постојања овог услова нема одговорности за штету, па у конкретном случају супротно становишту нижестепених судова нема места ни за примену правила о одговорности по основу кривице из члана 154, односно одговорности на основу члана 172. Закона о облигационим односима, јер у поступању органа тужене није било противправности.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој на основу чланова 153. став 1, 154. и 165. став 2. ЗПП припадају трошкови поступка у висини тражених трошкова за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, док трошкови првостепеног и жалбеног

поступка нису признати јер захтев није опредељен у смислу члана 163. став 2. наведеног закона.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију је одбијен применом члана 154. став 1. ЗПП, јер ови трошкови нису били потребни ради вођења парнице.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић